

prima instanță: Judecătoria Comercială de Circumscripție – Z. Talpalaru
instanța de apel : CA Chișinău – N. Vascan, A. Pahopol, E. Fistican

DECIZIE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecători

Valentina Clevadi
Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari

examinând cererea de recurs declarată de Societatea pe Acțiuni „Drum-96”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe
Acțiuni „Drum-96” împotriva lui Rabuleac Nistor, intervenient accesoriu Societatea
pe Acțiuni „Avînt” privind apărarea reputației profesionale și repararea
prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, prin care a
fost respinsă cererea declarată de Societatea pe Acțiuni „Drum-96” privind scutirea
parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii
de apel,

c o n s t a t ă

La 14 aprilie 2015 SA „Drum-96” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Rabuleac Nistor, administrator și lichidator al SA „Avînt”, privind
apărarea reputației profesionale și repararea prejudiciului moral în mărime de
500 000 lei, compensarea cheltuielilor de judecată și obligarea pârâtului să
dezmință în fața creditorilor informația neveridică, răspândită la adunarea
creditorilor SA „Avînt” în proces de lichidare din data de 09 octombrie 2014,
precum că SA „Drum-96” sau persoanele, care o administrează, sunt „raideri”, cu
întocmirea unui proces - verbal al adunării creditorilor, care va conține cuvinte de
scuze față de persoanele vizate (f.d.4-7, vol. I).

În cadrul ședinței de judecată 08 iunie 2015, reclamantul a înaintat cerere privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, motivând că SA „Drum-96” nu dispune de mijloace financiare suficiente, nu activează efectiv, deoarece nu are careva active, care ar putea fi utilizate în activitatea sa de antreprenariat, soldul în contul bancar constituind 178 lei.

La data de 08 iunie 2015 administratorul/lichidatorul SA „Avînt” Rabuleac Nistor a depus cerere reconvențională către SA „Drum-96”, concretizată prin cererea din 16 iunie 2015, solicitând constatarea unor fapte care au valoare juridică.

Prin încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 02 iulie 2015 s-a admis cererea SA „Drum-96”, fiind scutită de la plata taxei de stat până la finele examinării pricinii în fond (f.d. 184, vol.I).

Tot prin încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 02 iulie 2015 s-a restituit SA „Avînt” acțiunea reconvențională și cererea de concretizare a cerințelor reconvenționale, pentru a fi depuse în instanța de judecată de drept comun competentă (f.d. 185, vol. I).

La 16 iulie 2015 administratorul/lichidatorul SA „Avînt” Rabuleac Nistor a depus cerere de recurs asupra încheierii Judecătoriei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 02 iulie 2015, prin care SA „Drum-96” a fost scutită de la plata taxei de stat, solicitând casarea încheierii cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a cererii SA „Drum-96” de scutire de la plata taxei de stat (f.d. 186-187, vol.I).

Tot atunci, administratorul/lichidatorul SA „Avînt” Rabuleac Nistor a contestat și încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 02 iulie 2015, prin care i-a fost restituită cererea reconvențională (f.d. 188-189, vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2015 s-a respins recursul declarat de administratorul/lichidatorul SA „Avînt” Rabuleac Nistor asupra încheierii Judecătoriei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 02 iulie 2015, prin care s-a restituit cererea reconvențională, iar recursul în partea contestării încheierii de scutire a reclamantului de la plata taxei de stat la depunerea cererii, a fost ridicat de la examinare, pe motiv că se examinează odată cu fondul cauzei, anexat la materialele cauzei, iar cauza remisă instanței de fond, pentru judecarea fondului (f.d. 211-212, vol.I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2015 (f.d. 252-253, vol.I).

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 05 februarie 2016 administratorul/lichidatorul SA „Avînt” Rabuleac Nistor în numele său personal și în numele SA „Avînt” a declarat recurs, solicitând casarea încheierii cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cererea de revizuire (f.d. 255-256, vol I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 februarie 2016 a fost respins recursul declarat de către Rabuleac Nistor și SA „Avînt” și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016.

Prin hotărârea Judecătorei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 27 aprilie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Drum-96” împotriva lui Rabuleac Nistor, intervenient accesoriu SA „Avînt” privind apărarea reputației profesionale și repararea prejudiciului moral. S-a obligat lichidatorul procesului de insolvență SA „Avînt”, Rabuleac Nistor să exprime scuze în fața creditorilor SA „Avînt” pentru afirmația că persoanele care administrează SA „Drum-96” sunt „raideri”, expusă la adunarea creditorilor SA „Avînt” în proces de lichidare din 09 octombrie 2014 cu întocmirea procesului verbal respectiv. S-a încasat de la Rabuleac Nistor în beneficiul SA „Drum-96” 100 lei cu titlu de taxă de stat. S-a încasat de la SA „Drum-96” în beneficiul bugetului de stat taxa de stat în mărime de 15 000 lei neachitată la depunerea cererii de chemare în judecată. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 124-131, vol.II).

La 26 mai 2016, SA „Drum-96” a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 27 aprilie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de SA „Drum-96”, concomitent solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului (f.d.133-134; 135-137 vol.II).

Administratorul/lichidatorul SA „Avînt” Rabuleac Nistor în numele său personal și în numele SA „Avînt” a declarat cerere de apel la 26 mai 2016, solicitând casarea hotărârii Judecătorei Comerciale de Circumscripție Chișinău din 27 aprilie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de SA „Drum-96” (f.d.152-153 vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, s-a respins demersul apelantului privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de SA „Drum-96”, fiind acordat termen pentru achitarea integrală a taxei de stat în sumă de 11 100 lei, până la 10 mai 2017, ora 15.00. S-a adus la cunoștința apelantului SA „Drum-96” că, în cazul dacă nu va prezenta dovada achitării taxei de stat integrale în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare (f.d.202-205 vol.II).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 23 februarie 2017, SA „Drum-96” a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi încheieri, prin care cererea privind scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admisă (f.d.207-210 vol.II).

În motivarea cererii de recurs a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată pe motiv, că actele anexate la materialele dosarului confirmă starea precară a SA „Drum-96”, ce ar fi suficient pentru a considera că la moment aceasta este în imposibilitatea de a achita integral plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Recurentul-apelantul susține, că la depunerea cererii de apel a achitat parțial taxa de stat în sumă de 150 lei, iar în rest a solicitat scutirea de la plata taxei de stat restante, prezentând în acest sens probe pertinente și suficiente pentru dispunerea scutirii de la plata taxei de stat, însă instanța de apel nu a reținut probele prezentate și ilegal a respins cerința de a scuti parțial apelantul de plata taxei de stat.

La 29 mai 2017, Rabuleac Nistor a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de către SA „Drum-96” (f.d. 214-215).

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă, că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 februarie 2017 (f.d. 202-205 vol.II), în termenul prevăzut de lege la 23 februarie 2017 SA „Drum-96” a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel (f.d.207-210 vol.II).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă, că la depunerea cererii de apel la 26 mai 2015 SA „Drum-96” a achitat plata taxei de stat în sumă de 150 lei (f.d.132 vol.II), solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe (f.d.133-134; 135-137 vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, s-a respins cererea apelantului privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel declarate SA „Drum-96”, fiindu-i acordat termen pentru achitarea integrală a taxei de stat în sumă de 11 100 lei, până la 10 mai 2017, ora 15.00. S-a adus la cunoștința apelantului, că în cazul dacă nu va prezenta dovada achitării taxei de stat integrale în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare (f.d.202-205 vol.II).

La 23 februarie 2017 SA „Drum-96” a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu soluționarea în fond a cererii cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat apelantului/recurentului pentru depunerea cererii de apel (f.d.207-210 vol.II).

În conformitate cu art. 365 alin. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că încheierea instanței de apel din 15 februarie 2017, este una întemeiată, bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. art. 364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Totodată, art.4 alin.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceiași concluzie derivă și din prevederile art.85 alin.(4) CPC, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În interpretarea corectă a normei enunțate, instanța de recurs relevă că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) CPC, este un drept al instanței de judecată, dictat de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

În speță, instanța de recurs precizează că apelantul SA „Drum-96”, având obligația de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 11250 lei, fapt reținut și de instanța de apel, a achitat parțial plata taxei de stat în sumă de 150 lei pentru examinarea apelului, concomitent solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat invocând situația materială precară, anexând la cererea de apel următoarele înscrisuri: extrasul eliberat de către Inspectoratul Fiscal din 12 mai 2016 (f.d.138 vol.II), certificatul eliberat de către BC „Victoriabank (f.d.147 vol.II) și extrasul din Registrul Bunurilor Imobile din 26 mai 2016 (f.d.148-151 vol.II).

Prin urmare Curtea de Apel Chișinău corect a concluzionat că apelantul solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat nu a anexat probe pertinente și concludente în susținerea cerinței.

Or, potrivit art.118 alin (1) CPC, fiecare parte în proces trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă lege nu dispune altfel.

Astfel, instanța de recurs relevă că, recurentul-apelantul SA „Drum-96”, solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat, urma să prezinte informații de la Oficiul Cadastral, Centrul Resursilor Informaționale de Stat „Registru” cu privire la deținerea ori lipsa în proprietate a bunurilor imobile, mobile, cote de participație în cadrul unor întreprinderi etc., care ar atesta situația financiară precară și ar justifica acordarea facilității respective la achitarea plății taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În consecință, în lipsa probelor concludente și pertinente ce ar demonstra incontestabil situația materială dificilă a SA „Drum-96”, cererea acesteia cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu poate fi admisă.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă, cât și de cea internațională.

Astfel, Colegiul remarcă că, odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, urmau să fie anexate la depunerea cererii de apel actele ce ar confirma starea materială precară invocată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 nu se încalcă dreptul SA „Drum-96” privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația națională cât și ce-a internațională. Or, CEDO prin practica sa constantă, de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golber v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

Limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza Bellet vs France §-31, Grecia Manibardo vs Spain§-44).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SA „Drum-96” și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Drum-96”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Drum-96” împotriva lui Rabuleac Nistor, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Avânt” privind apărarea reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valentina Clevadî

Judecători

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari